

Hvordan har arbejdsmiljøet i Danmark det?

Elsa Bach, projektkoordinationschef, PhD
Hermann Burr, seniorforsker, PhD
Thomas Fløcke, akademisk medarbejder

AM2008

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Agenda

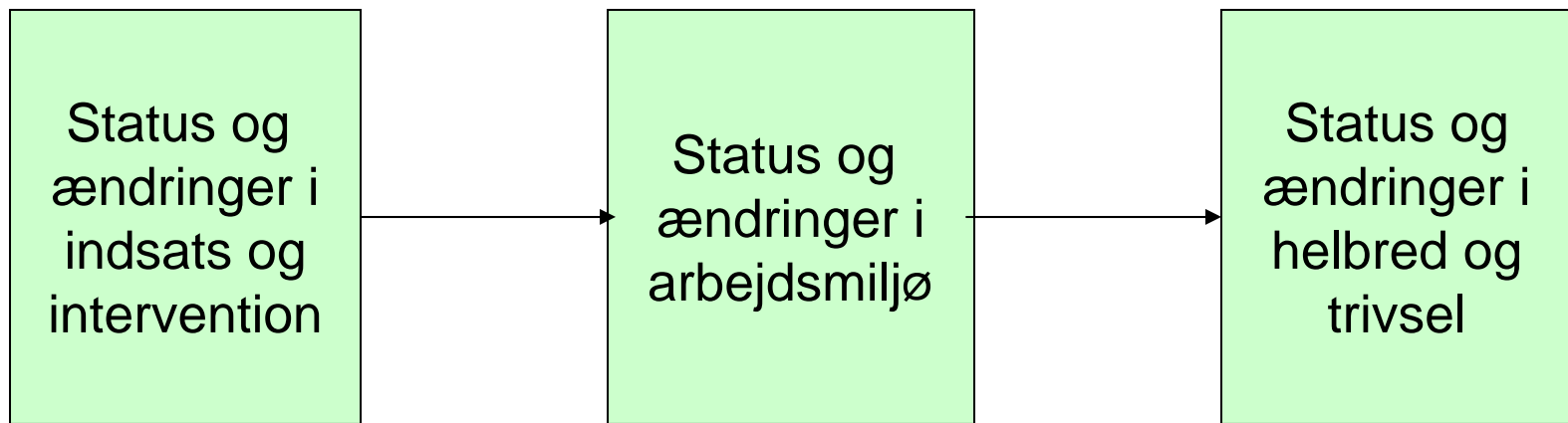
Hvordan har arbejdsmiljøet det i dag?

- Baggrund – overvågning
- Resultater
- Fokus i den nære fremtid

SOMETHING OLD, SOMETHING NEW, SOMETHING BORROWED, SOMETHING BLUE

- Brides have been honoring the tradition of wearing an old, a new, a borrowed and a blue item during their wedding for centuries.

Arbejds miljøovervågning og -prioritering

Handlingsplaner

- 11 udvalgte diagnoser
- Handlingsplan 2005, I (1995-2005)
  - 7 visioner (temaer)
- 10 farlige job
- 10 andre farlige job
- Handlingsplan 2005, II (2000-2005)
  - 4 (3) visioner (temaer)
- Handlingsplan 2010

Handlingsplan 2010

Arbejdsulykker

Mål: 20% reduktion af de alvorlige ulykker

Psykisk arbejdsmiljø

Mål: 10% reduktion i sygefraværet knyttet til det psykiske arbejdsmiljø

Støj

Mål: 15% reduktion i antallet af beskæftigede i støjbelastede brancher udsat for høreskadende støj

Mål: 10% reduktion i antal beskæftigede udsat for generende støj

Muskel- og skeletbesvær

Mål: 10 pct. reduktion i det samlede sygefravær på grund af muskel- og skeletbelastninger i arbejdet.

Betyder arbejdsmiljøet noget for helbredet?

JA! - meget store forskelle i helbred i jobgrupper

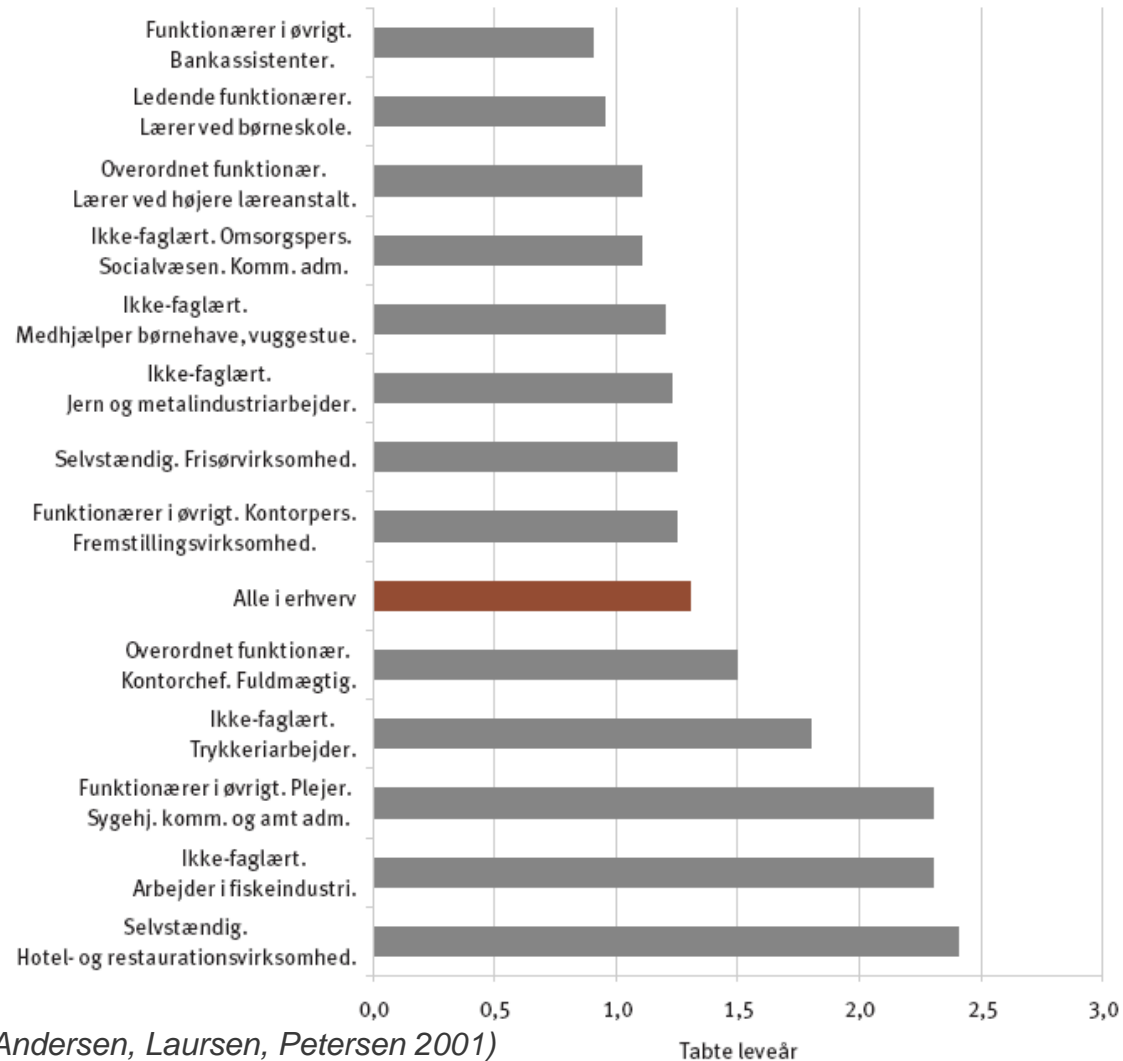
Direkte: Arbejdsmiljø og -vilkår
Indirekte: Livsstil (livsbetingelser)
sociale forhold

Vigtig viden i relation til forebyggelse og behandling

Dødelighed

Tabte leveår i alderen 22,5-67,5, fordelt på jobgruppe. Udvalgte jobgrupper for kvinder.

(Andersen, Laursen, Petersen 2001)

Forskellige metoder til at måle arbejdsbetinget sygelighed

Individ-niveau

- Anerkendte tilfælde (ASK)
- Anmeldte formodet arbejdsbetingede lidelser (AT)
- Anmeldte arbejdsulykker (AT)

Gruppeniveau

- Oversygelighed i grupper, epidemiologi
  - Registre
  - Målrettede undersøgelser (især spørgeskemaundersøgelser)

Metode

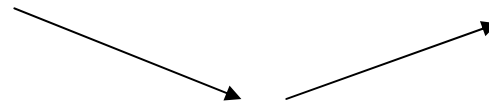
Epidemiologi:

Læren om sygdommes udbredelse i befolkningsgrupper

Påvirkning

Helbredseffekt

Konfoundere/moderatorer

- køn
- alder
- andre eksponeringer

Hvorfor registerundersøgelser med administrative registre?

- Mange personer $\longrightarrow$ stor styrke (power)
- Dækker alle områder
- Ulemper
  - Uspecifikke
    - Underestimerer sammenhænge
  - Fejlregistrering
    - Relative mål

EHR – Erhvervs- og HospitalsbehandlingsRegistret

Kohorte

- Incidenser (1. gangs kontakter)
- Siden 1980

Registerkobling

- Job: Arbejdsklassifikationsmodulet
- Diagnoser: Landspatientregistret
- Køn og alder: CPR-registret
- Diverse hjælperegistre

Eksempler:

Tidsudvikling

Tværsnitssammenligninger (men stadig kohorte us.)

Strategiske forskningsområder

- Arbejdsulykker
- Fravær
- Muskel-skeletbesvær
- Nye teknologier
- Organisation og ledelse
- Psykisk arbejdsmiljø
- Støj
- Samlet oversigt**

Arbejds miljøovervågning

- Overvågning
- Nationale Data
  - > Den Nationale Arbejds miljøkohorte
  - > Psykisk arbejdsmiljø
  - > Erhverv og Hospitalbehandling
  - > Arbejdet med sikkerhed og sundhed
  - > Erhverv og førtidspensionering

Forskningsresuméer

Tjenester

- Nyheder
- Udgivelser
- Spørgeskemaer
- Om os
- Medarbejdere
- Relevante netsteder

Sygdomsprofil for **kvinder** i brancher under **2 Plejearbejde på institutioner** , 2001-2005

[Klik her for at se datagrundlaget for denne statistik](#)
[Klik her for at se data fra 1996-2000](#)

Relevante link:

[Om undersøgelsen EHR 2005](#)
[Hvordan skal man fortolke EHR data?](#)

Tegnforklaring:

- Afviger **ikke signifikant** fra landsgennemsnittet.
- Afviger **signifikant** fra landsgennemsnittet.
- | Gennemsnittet af erhvervsaktive, **SHR**.
- 🔍 Se forklaringer på begreber, grupperinger og spørgsmål.

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 🔍	106	<div style="width: 106%;"></div>
Neoplasmer 🔍	109	<div style="width: 109%;"></div>
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer 🔍	114	<div style="width: 114%;"></div>
Kredsløbssygdomme 🔍	122	<div style="width: 122%;"></div>
Iskæmiske hjertesygdomme 🔍	136	<div style="width: 136%;"></div>
Akut hjerteinfarkt 🔍	121	<div style="width: 121%;"></div>
Karsygdomme i hjerne 🔍	100	<div style="width: 100%;"></div>
Apopleksi 🔍	103	<div style="width: 103%;"></div>
Åreknuder i underekstremiteter 🔍	139	<div style="width: 139%;"></div>
Sygdomme i åndedrætsorganer 🔍	115	<div style="width: 115%;"></div>
Akut halsbetændelse 🔍	98	<div style="width: 98%;"></div>
Lungebetændelse 🔍	117	<div style="width: 117%;"></div>
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 🔍	117	<div style="width: 117%;"></div>
Astma 🔍	108	<div style="width: 108%;"></div>
Sygdomme i fordøjelsesorganer 🔍	120	<div style="width: 120%;"></div>
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 🔍	141	<div style="width: 141%;"></div>
Mavekatar 🔍	115	<div style="width: 115%;"></div>
Lyskebrok 🔍	137	<div style="width: 137%;"></div>
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 🔍	127	<div style="width: 127%;"></div>
Slidgigt i hofte 🔍	114	<div style="width: 114%;"></div>
Knæartrose 🔍	126	<div style="width: 126%;"></div>

Støj
Samlet oversigt
Arbejds miljøovervågning
Overvågning
Nationale Data
> Den Nationale Arbejds miljøkohorte
> Psykisk arbejdsmiljø
> Erhverv og Hospitalbehandling
> Arbejdet med sikkerhed og sundhed
> Erhverv og førtidspensionering
Forskningsresuméer
Tjenester
Nyheder
Udgivelser
Spørgeskemaer
Om os
Medarbejdere
Relevante netsteder

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 🔍	106	
Neoplasmer 🔍	109	
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer 🔍	114	
Kredsløbssygdomme 🔍	122	
Iskæmiske hjertesygdomme 🔍	136	
Akut hjerteinfarkt 🔍	121	
Karsygdomme i hjerne 🔍	100	
Apopleksi 🔍	103	
Åreknuder i underekstremiteter 🔍	139	
Sygdomme i åndedrætsorganer 🔍	115	
Akut halsbetændelse 🔍	98	
Lungebetændelse 🔍	117	
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 🔍	117	
Asthma 🔍	108	
Sygdomme i fordøjelsesorganer 🔍	120	
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 🔍	141	
Mavekatar 🔍	115	
Lyskebrok 🔍	137	
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 🔍	127	
Slidgigt i hofte 🔍	114	
Knæartrose 🔍	126	
Diskusprolaps i nakke 🔍	132	
Diskusprolaps i lænd 🔍	147	
Sygdomme i urin- og kønsorganer 🔍	117	
Traumer, forgiftninger, anden voldelig legemsbeskadigelse 🔍	115	
Skader på hoved og hals 🔍	106	
Skader på kroppen 🔍	122	
Skader på skulder og arm 🔍	115	
Skader på hånd og håndled 🔍	123	
Skader på hofte og ben 🔍	115	
Skader på ankel og fod 🔍	109	

**Strategiske
forskningsområder**
[Arbejdsulykker](#)
[Fravær](#)
[Muskel-skeletbesvær](#)
[Nye teknologier](#)
[Organisation og ledelse](#)
[Psykisk arbejdsmiljø](#)
[Støj](#)
[Samlet oversigt](#)
Arbejds miljøovervågning
[Overvågning](#)
[Nationale Data](#)
[› Den Nationale
Arbejds miljøkohorte](#)
[› Psykisk arbejdsmiljø](#)
[› Erhverv og
Hospitalbehandling](#)
[› Arbejdet med
sikkerhed og sundhed](#)
[› Erhverv og
førtidspensionering](#)
[Forskningsresuméer](#)
[Tjenester](#)
[Nyheder](#)
[Udgivelser](#)
[Spørgeskemaer](#)
[Om os](#)
[Medarbejdere](#)
[Relevante netsteder](#)
Sygdomsprofil for kvinder i brancher under 0 Undervisning på gymnasier, erhvervsskoler med videre , 2001-2005
[Klik her for at se datagrundlaget for denne statistik](#)
[Klik her for at se data fra 1996-2000](#)
Relevante link:
[Om undersøgelsen EHR 2005](#)
[Hvordan skal man fortolke EHR data?](#)
Tegnforklaring:
 Afviger **ikke signifikant** fra landsgennemsnittet.

 Afviger **signifikant** fra landsgennemsnittet.

| Gennemsnittet af erhvervsaktive, SHR.

 Se forklaringer på begreber, grupperinger og spørgsmål.

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 	97	
Neoplasmer 	104	
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer 	77	
Kredsløbssygdomme 	75	
Iskæmiske hjertesygdomme 	54	
Akut hjerteinfarkt 	40	
Karsygdomme i hjerne 	66	
Apopleksi 	66	
Åreknuder i underekstremiteter 	88	
Sygdomme i åndedrætsorganer 	88	
Akut halsbetændelse 	127	
Lungebetændelse 	75	
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 	70	
Astma 	80	
Sygdomme i fordøjelsesorganer 	75	
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 	81	
Mavekatar 	70	
Lyskebrok 	86	
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 	72	
Slidgigt i hofte 	85	

Samlet oversigt
Arbejds miljøovervågning
Overvågning
Nationale Data
> Den Nationale Arbejds miljøkohorte
> Psykisk arbejdsmiljø
> Erhverv og Hospitalbehandling
> Arbejdet med sikkerhed og sundhed
> Erhverv og førtidspensionering
Forskningsresuméer
Tjenester
Nyheder
Udgivelser
Spørgeskemaer
Om os
Medarbejdere
Relevante netsteder

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 🔍	97	
Neoplasmer 🔍	104	
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer 🔍	77	
Kredsløbssygdomme 🔍	75	
Iskæmiske hjertesygdomme 🔍	54	
Akut hjerteinfarkt 🔍	40	
Karsygdomme i hjerne 🔍	66	
Apopleksi 🔍	66	
Åreknuder i underekstremiteter 🔍	88	
Sygdomme i åndedrætsorganer 🔍	88	
Akut halsbetændelse 🔍	127	
Lungebetændelse 🔍	75	
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 🔍	70	
Asthma 🔍	80	
Sygdomme i fordøjelsesorganer 🔍	75	
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 🔍	81	
Mavekatar 🔍	70	
Lyskebrok 🔍	86	
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 🔍	72	
Slidgigt i hofte 🔍	85	
Knæartrose 🔍	55	
Diskusprolaps i nakke 🔍	45	
Diskusprolaps i lænd 🔍	68	
Sygdomme i urin- og kønsorganer 🔍	91	
Traumer, forgiftninger, anden voldelig legemsbeskadigelse 🔍	86	
Skader på hoved og hals 🔍	105	
Skader på kroppen 🔍	82	
Skader på skulder og arm 🔍	86	
Skader på hånd og håndled 🔍	72	
Skader på hofte og ben 🔍	91	
Skader på ankel og fod 🔍	90	

Strategiske
forskningsområder

Arbejdsulykker

Fravær

Muskel-skeletbesvær

Nye teknologier

Organisation og ledelse

Psykisk arbejdsmiljø

Støj

Samlet oversigt

Arbejds miljøovervågning

Overvågning

Nationale Data

> Den Nationale
Arbejds miljøkohorte

> Psykisk arbejdsmiljø

> Erhverv og
Hospitalbehandling

> Arbejdet med
sikkerhed og sundhed

> Erhverv og
førtidspensionering

Forskningsresuméer

Tjenester

Nyheder

Udgivelser

Spørgeskemaer

Om os

Medarbejdere

Relevante netsteder

Sygdomsprofil for **mænd** i brancher under **2 Murer og brolægningsarbejde** , 2001-2005

[Klik her for at se datagrundlaget for denne statistik](#)

[Klik her for at se data fra 1996-2000](#)

Relevante link:

[Om undersøgelsen EHR 2005](#)

[Hvordan skal man fortolke EHR data?](#)

Tegnforklaring:

Afviger ikke **signifikant** fra landsgennemsnittet.

Afviger **signifikant** fra landsgennemsnittet.

| Gennemsnittet af erhvervsaktive, **SHR**.

🔍 Se forklaringer på begreber, grupperinger og spørgsmål.

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 🔍	100	<div style="width: 100%;"></div>
Neoplasmer 🔍	103	<div style="width: 103%;"></div>
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer 🔍	105	<div style="width: 105%;"></div>
Kredsløbssygdomme 🔍	101	<div style="width: 101%;"></div>
Iskæmiske hjertesygdomme 🔍	100	<div style="width: 100%;"></div>
Akut hjerteinfarkt 🔍	111	<div style="width: 111%;"></div>
Karsygdomme i hjerne 🔍	114	<div style="width: 114%;"></div>
Apopleksi 🔍	117	<div style="width: 117%;"></div>
Åreknuder i underekstremiteter 🔍	102	<div style="width: 102%;"></div>
Sygdomme i åndedrætsorganer 🔍	99	<div style="width: 99%;"></div>
Akut halsbetændelse 🔍	108	<div style="width: 108%;"></div>
Lungebetændelse 🔍	118	<div style="width: 118%;"></div>
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 🔍	102	<div style="width: 102%;"></div>
Astma 🔍	84	<div style="width: 84%;"></div>
Sygdomme i fordøjelsesorganer 🔍	99	<div style="width: 99%;"></div>
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 🔍	73	<div style="width: 73%;"></div>
Mavekatar 🔍	120	<div style="width: 120%;"></div>
Lyskebrok 🔍	108	<div style="width: 108%;"></div>
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 🔍	121	<div style="width: 121%;"></div>
Slidgigt i hofte 🔍	106	<div style="width: 106%;"></div>
Knæartrose 🔍	144	<div style="width: 144%;"></div>
Diskusprolaps i nakke 🔍	57	<div style="width: 57%;"></div>

Støj
Samlet oversigt
Arbejds miljøovervågning
Overvågning
Nationale Data
> Den Nationale Arbejds miljøkohorte
> Psykisk arbejdsmiljø
> Erhverv og Hospitalbehandling
> Arbejdet med sikkerhed og sundhed
> Erhverv og førtidspensionering
Forskningsresuméer
Tjenester
Nyheder
Udgivelser
Spørgeskemaer
Om os
Medarbejdere
Relevante netsteder

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 🔍	100	<div style="width: 100%;"></div>
Neoplasmer 🔍	103	<div style="width: 103%;"></div>
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer 🔍	105	<div style="width: 105%;"></div>
Kredsløbssygdomme 🔍	101	<div style="width: 101%;"></div>
Iskæmiske hjertesygdomme 🔍	100	<div style="width: 100%;"></div>
Akut hjerteinfarkt 🔍	111	<div style="width: 111%;"></div>
Karsygdomme i hjerne 🔍	114	<div style="width: 114%;"></div>
Apopleksi 🔍	117	<div style="width: 117%;"></div>
Åreknuder i underekstremiteter 🔍	102	<div style="width: 102%;"></div>
Sygdomme i åndedrætsorganer 🔍	99	<div style="width: 99%;"></div>
Akut halsbetændelse 🔍	108	<div style="width: 108%;"></div>
Lungebetændelse 🔍	118	<div style="width: 118%;"></div>
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 🔍	102	<div style="width: 102%;"></div>
Astma 🔍	84	<div style="width: 84%;"></div>
Sygdomme i fordøjelsesorganer 🔍	99	<div style="width: 99%;"></div>
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 🔍	73	<div style="width: 73%;"></div>
Mavekatar 🔍	120	<div style="width: 120%;"></div>
Lyskebrok 🔍	108	<div style="width: 108%;"></div>
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 🔍	121	<div style="width: 121%;"></div>
Slidgigt i hofte 🔍	106	<div style="width: 106%;"></div>
Knæartrose 🔍	144	<div style="width: 144%;"></div>
Diskusprolaps i nakke 🔍	57	<div style="width: 57%;"></div>
Diskusprolaps i lænd 🔍	136	<div style="width: 136%;"></div>
Sygdomme i urin- og kønsorganer 🔍	86	<div style="width: 86%;"></div>
Traumer, forgiftninger, anden voldelig legemsbeskadigelse 🔍	123	<div style="width: 123%;"></div>
Skader på hoved og hals 🔍	131	<div style="width: 131%;"></div>
Skader på kroppen 🔍	119	<div style="width: 119%;"></div>
Skader på skulder og arm 🔍	120	<div style="width: 120%;"></div>
Skader på hånd og håndled 🔍	116	<div style="width: 116%;"></div>
Skader på hofte og ben 🔍	119	<div style="width: 119%;"></div>
Skader på ankel og fod 🔍	110	<div style="width: 110%;"></div>

Strategiske forskningsområder

Arbejdsulykker

Fravær

Muskel-skeletbesvær

Nye teknologier

Organisation og ledelse

Psykisk arbejdsmiljø

Støj

Samlet oversigt

Arbejds miljøovervågning

Overvågning

Nationale Data

› Den Nationale Arbejds miljøkohorte

› Psykisk arbejdsmiljø

› Erhverv og Hospitalbehandling

› Arbejdet med sikkerhed og sundhed

› Erhverv og førtidspensionering

Forskningsresuméer

Tjenester

Nyheder

Udgivelser

Spørgeskemaer

Om os

Medarbejdere

Relevante netsteder

Sygdomsprofil for **mænd** i brancher under **Arkitekt og ingeniørarbejde med videre** , 2001-2005

[Klik her for at se datagrundlaget for denne statistik](#)
[Klik her for at se data fra 1996-2000](#)

Relevante link:

[Om undersøgelsen EHR 2005](#)
[Hvordan skal man fortolke EHR data?](#)

Tegnforklaring:

- Afviger **ikke signifikant** fra landsgennemsnittet.
- Afviger **signifikant** fra landsgennemsnittet.
- | Gennemsnittet af erhvervsaktive, **SHR**.
- 🔍 Se forklaringer på begreber, grupperinger og spørgsmål.

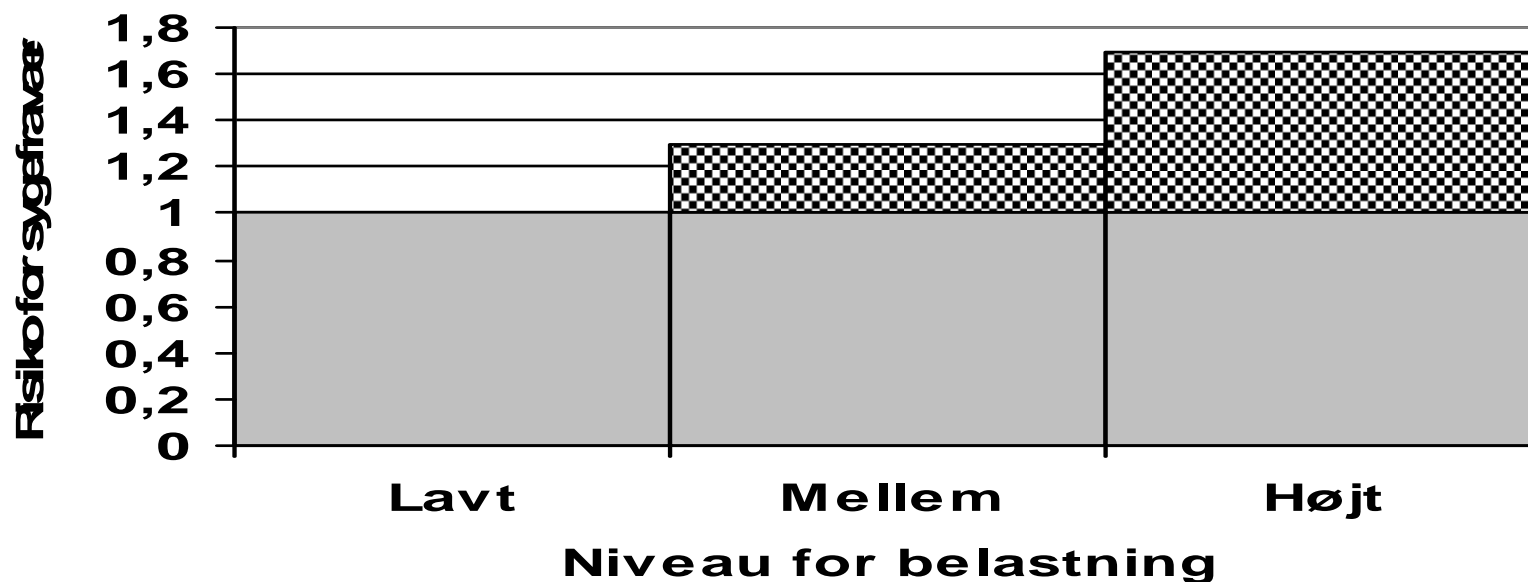
Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme 🔍	84	
Neoplasmer 🔍	88	
Sygdomme i nervesystem og sansedorganer 🔍	66	
Kredsløbssygdomme 🔍	72	
Iskæmiske hjertesygdomme 🔍	64	
Akut hjerteinfarkt 🔍	58	
Karsygdomme i hjerne 🔍	70	
Apopleksi 🔍	70	
Åreknuder i underekstremiteter 🔍	55	
Sygdomme i åndedrætsorganer 🔍	74	
Akut halsbetændelse 🔍	50	
Lungebetændelse 🔍	72	
Kroniske sygdomme i nedre luftveje 🔍	62	
Astma 🔍	79	
Sygdomme i fordøjelsesorganer 🔍	75	
Mavesår eller sår på tolvfingertarm 🔍	59	
Mavekatar 🔍	45	
Lyskebrok 🔍	83	
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv 🔍	63	
Slidgigt i hofte 🔍	65	
Knæartrose 🔍	59	

Samlet oversigt
Arbejds miljøovervågning
Overvågning
Nationale Data
› Den Nationale Arbejds miljøkohorte
› Psykisk arbejdsmiljø
› Erhverv og Hospitalbehandling
› Arbejdet med sikkerhed og sundhed
› Erhverv og førtidspensionering
Forskningsresuméer
Tjenester
Nyheder
Udgivelser
Spørgeskemaer
Om os
Medarbejdere
Relevante netsteder

Sygdomskategori	SHR	SHR=100
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme Q	84	
Neoplasmer Q	88	
Sygdomme i nervesystem og sansorganer Q	66	
Kredsløbssygdomme Q	72	
Iskæmiske hjertesygdomme Q	64	
Akut hjerteinfarkt Q	58	
Karsygdomme i hjerne Q	70	
Apopleksi Q	70	
Åreknuder i underekstremiteter Q	55	
Sygdomme i åndedrætsorganer Q	74	
Akut halsbetændelse Q	50	
Lungebetændelse Q	72	
Kroniske sygdomme i nedre luftveje Q	62	
Asthma Q	79	
Sygdomme i fordøjelsesorganer Q	75	
Mavesår eller sår på tolvfingertarm Q	59	
Mavekatar Q	45	
Lyskebrok Q	83	
Sygdomme i knogler, bevægelsessystem og bindevæv Q	63	
Slidgigt i hofte Q	65	
Knæartrose Q	59	
Diskusprolaps i nakke Q	57	
Diskusprolaps i lænd Q	59	
Sygdomme i urin- og kønsorganer Q	93	
Traumer, forgiftninger, anden voldelig legemsbeskadigelse Q	66	
Skader på hoved og hals Q	69	
Skader på kroppen Q	56	
Skader på skulder og arm Q	65	
Skader på hånd og håndled Q	56	
Skader på hofte og ben Q	68	
Skader på ankel og fod Q	67	

Ætiologisk fraktion

Ætiologisk fraktion

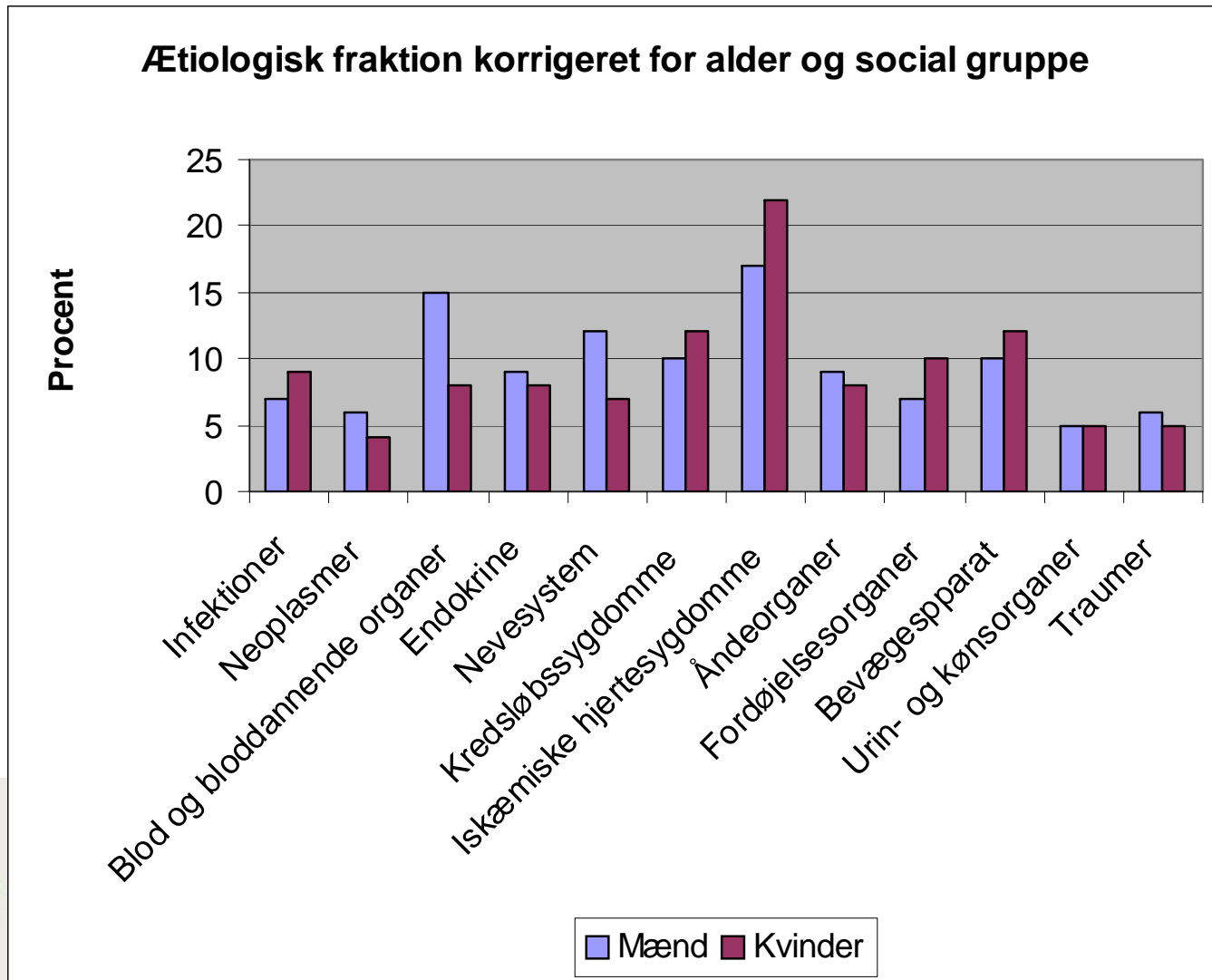
Arbejdsmiljøets andel i hospitalsindlæggelser

- Kvinder 11% (7%)
- Mænd 15% (8%)

(Tuchsen, Mikkelsen, Hannerz, Poulsen, Bach 2004)

Arbejdsmiljøets andel i hopsitalsindlæggelser

(Tuchsen,
Mikkelsen,
Hannerz,
Poulsen,
Bach 2004)

DREAM

- Den Registerbaserede Estimering af Afgangen fra arbejdsMarkedet
- Alle overførselsindkomster
  - Sygefravær over 2 (nu: 3) uger
  - Afgang fra arbejdsmarkedet (efterløn og førtidspension)

Førtidspension, 2002-2006

Branche, Alle = 100 (relativ risiko)

Branche

Mænd

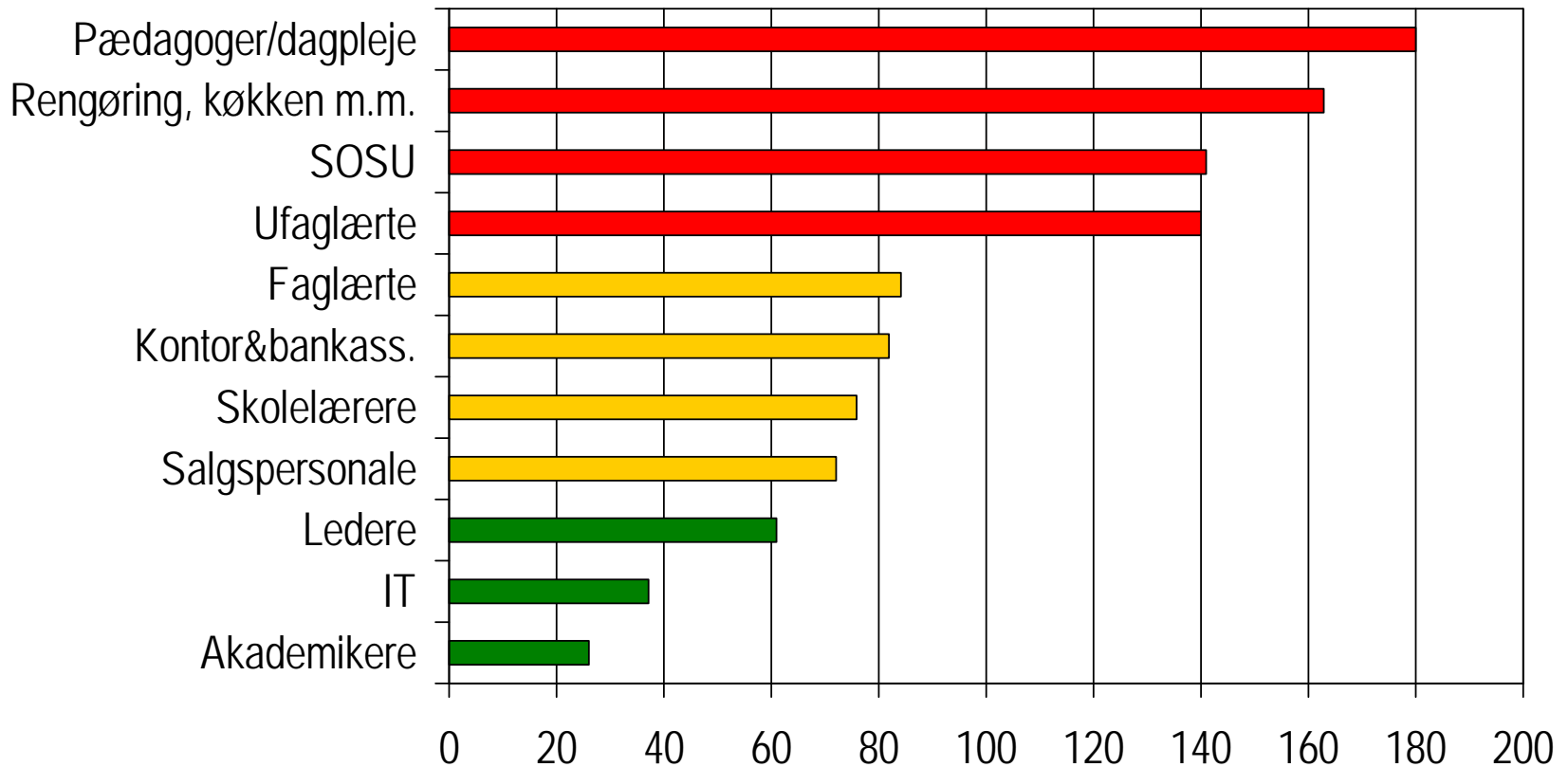
Kvinder

Kommer snart på 'Nationale data'

Langtidssygefravær i forskellige jobs

- har vi 100 langtidssyge generelt...:

Lund, Labriola & Villadsen. Work 2007;28:225-230

Hvorfor spørgeskemaundersøgelser?

- Vi vælger spørgsmålene
- Detaljerede oplysninger med mange eksponeringsmål
- Kan belyse symptomer og tidlige helbredseffekter
- Kan belyse indsats

- Ulemper
  - Dyre at gennemføre
  - Relativt få antal, især af sjældne fænomener
  - Relative mål – især ved subjektive spørgsmål
  - Dalende svarprocent

Væsentlige kilder

Gentagne spørgeskemaundersøgelser

NFA:

Den Nationale ArbejdsmiljøKohorte (NAK)

Det psykosociale arbejdsmiljø (3-dækkeren)

Virksomhedsovervågningen, A- og B-side indsats

Aktiviteterne blandt arbejdsmiljøprofessionelle

Den Nationale Tværsnitsundersøgelse (NAT) - igangværende

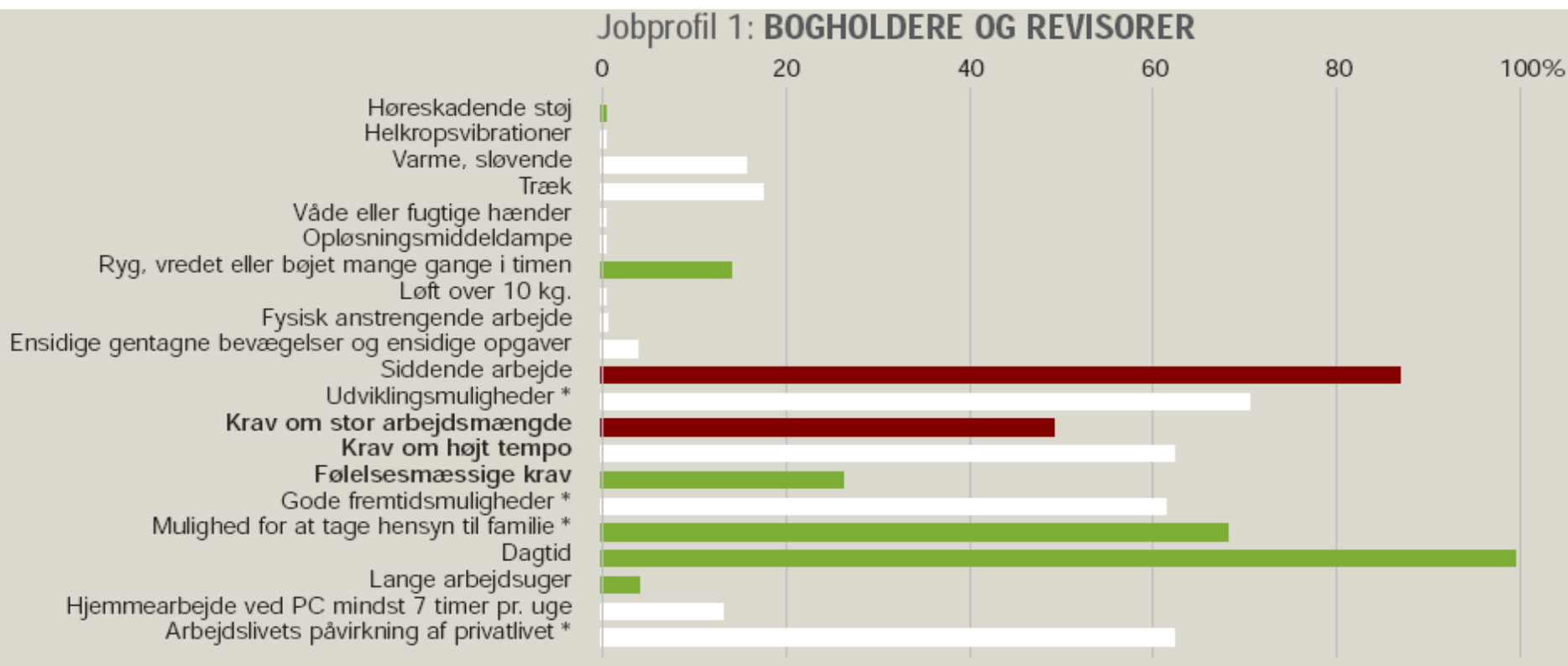

Den Nationale ArbejdsmiljøKohorte (NAK)

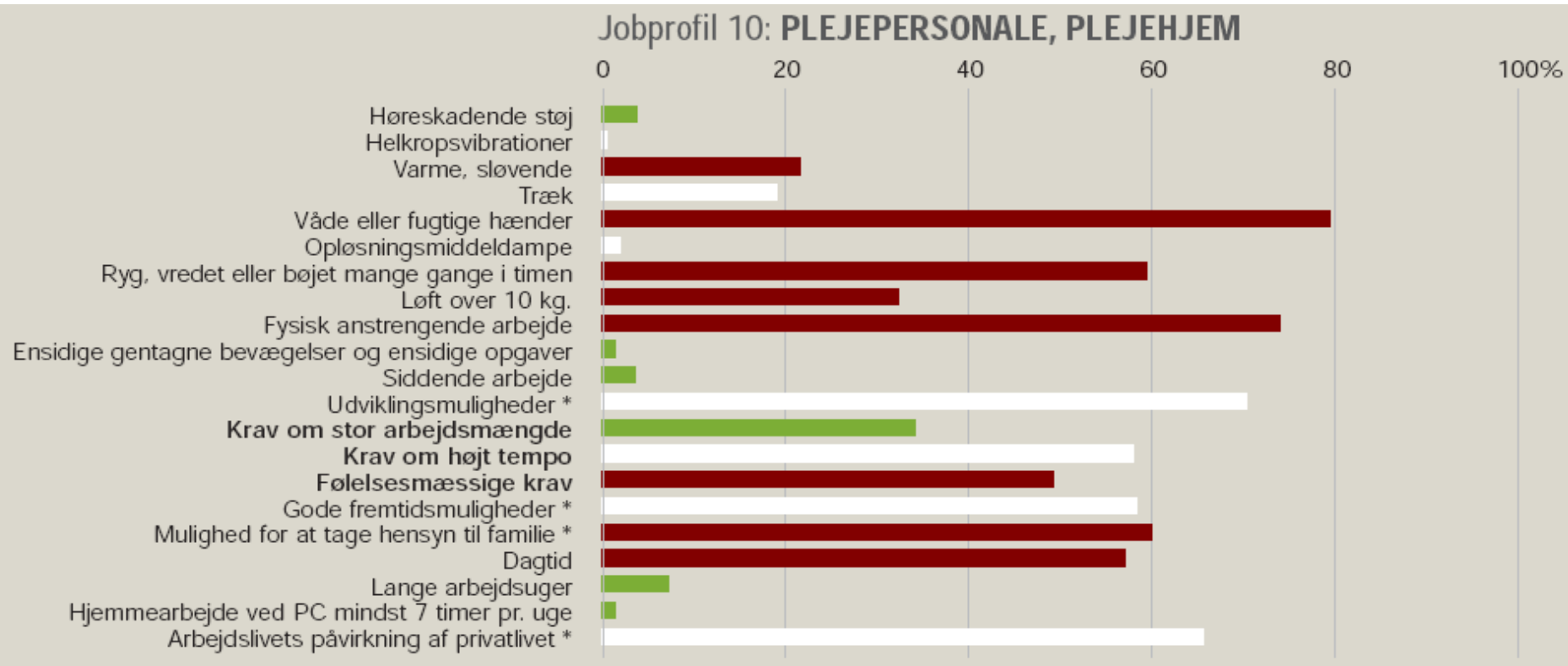
- Spørgeskemaundersøgelse til 25.000 personer
- Arbejdsmiljø og helbred
- Kohorteundersøgelse (startede 1990)

- Her: Eksempler på tværsnitssammenligninger
(tidsudvikling)

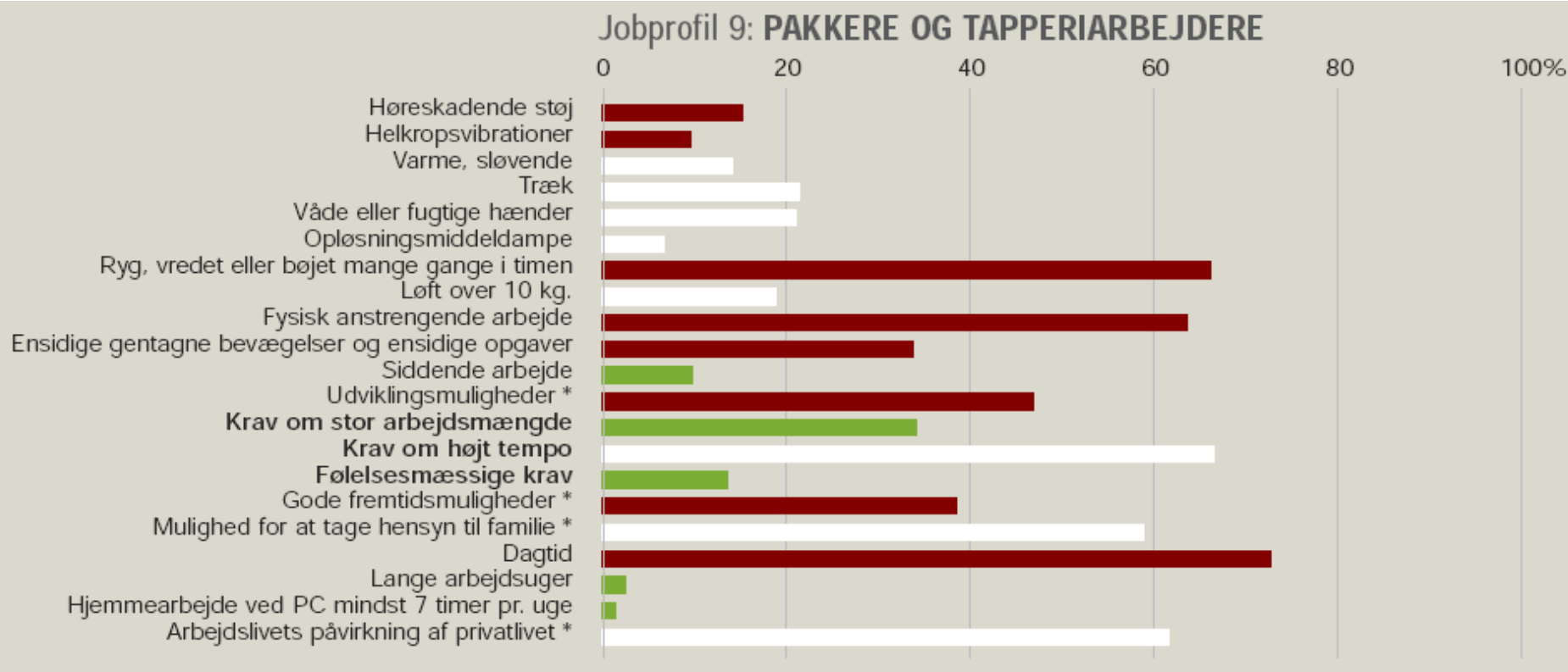
Bogholdere og revisorer

Plejepersonale på plejehjem

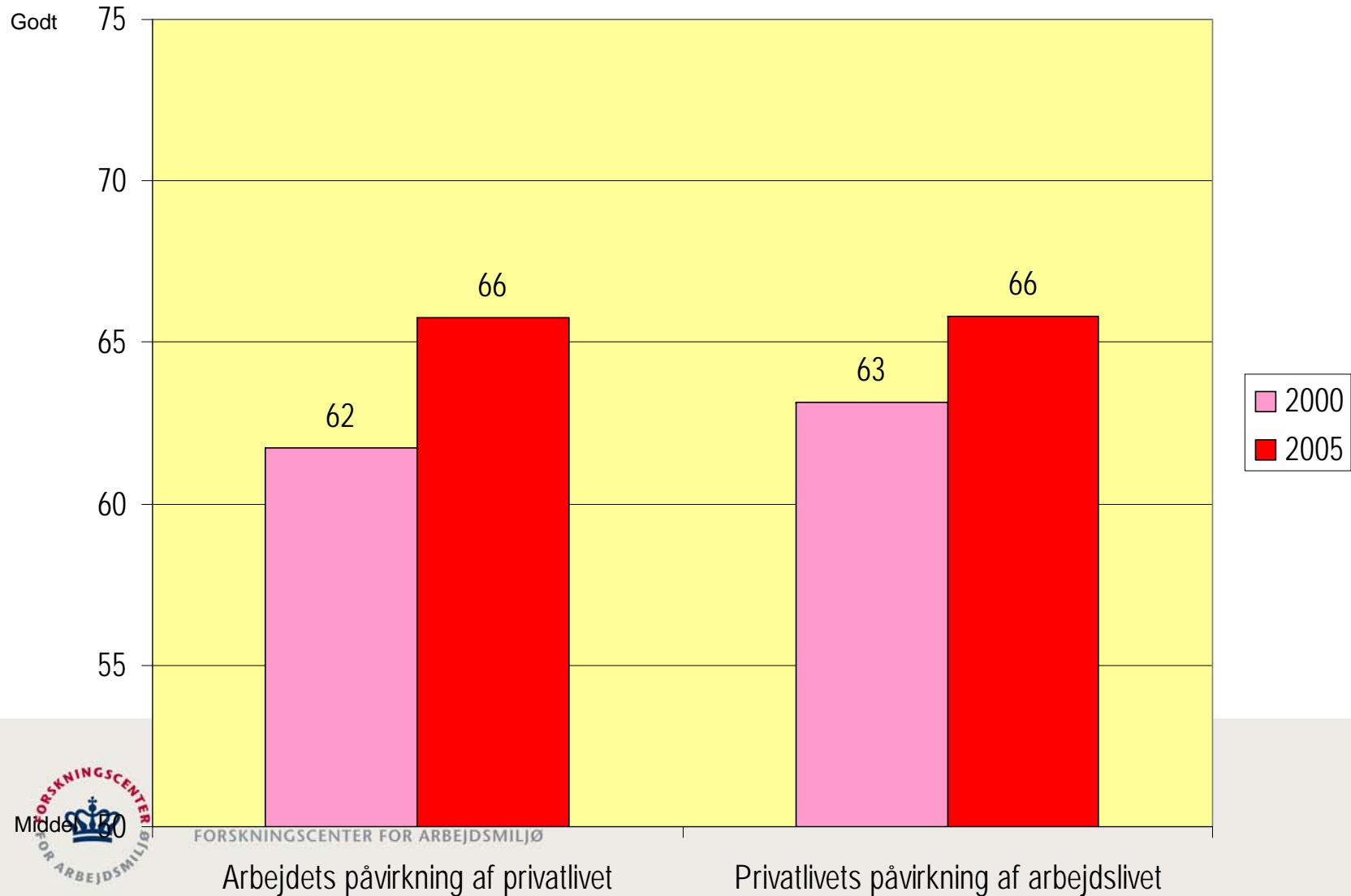
Pakkere og tapperiarbejdere

Udviklingen 2000-2005

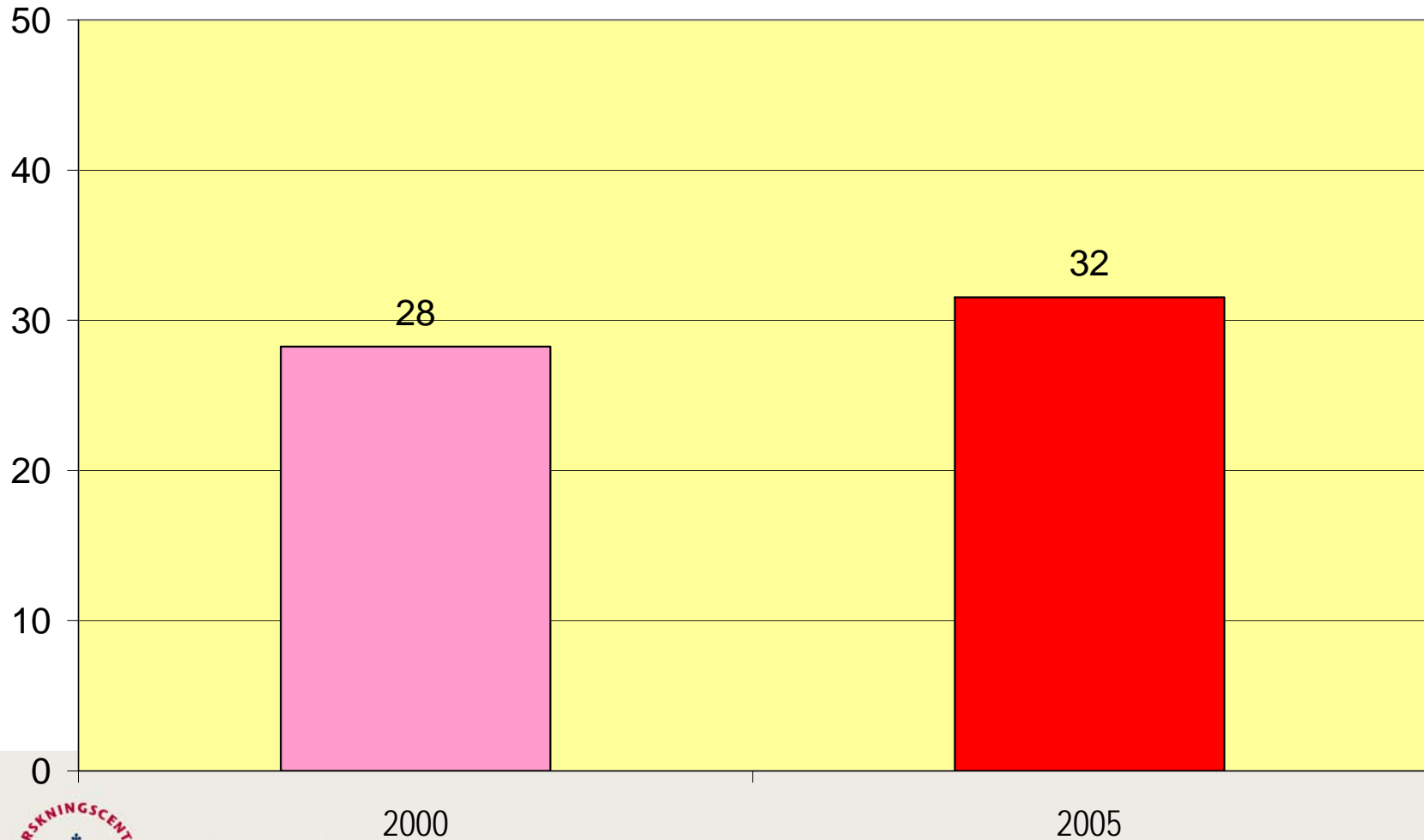
- Samspil mellem arbejde og familieliv
- Klager over støj
- Tempo
- Social støtte fra nærmeste leder
- Fremtidsmuligheder i arbejdet

Bedre samspil mellem arbejde og familieliv

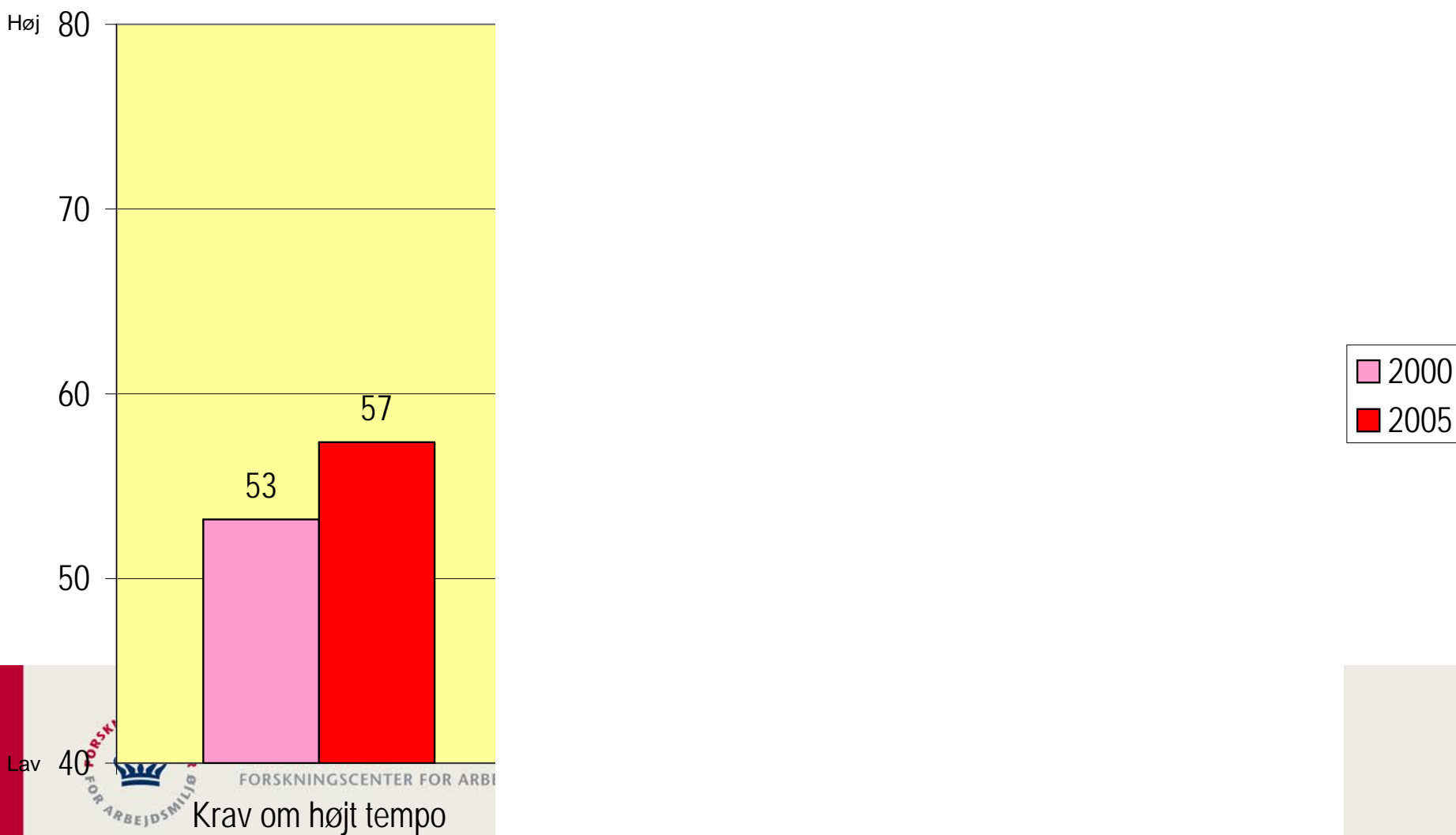

Flere klager over støj der er så høj man må hæve stemmen

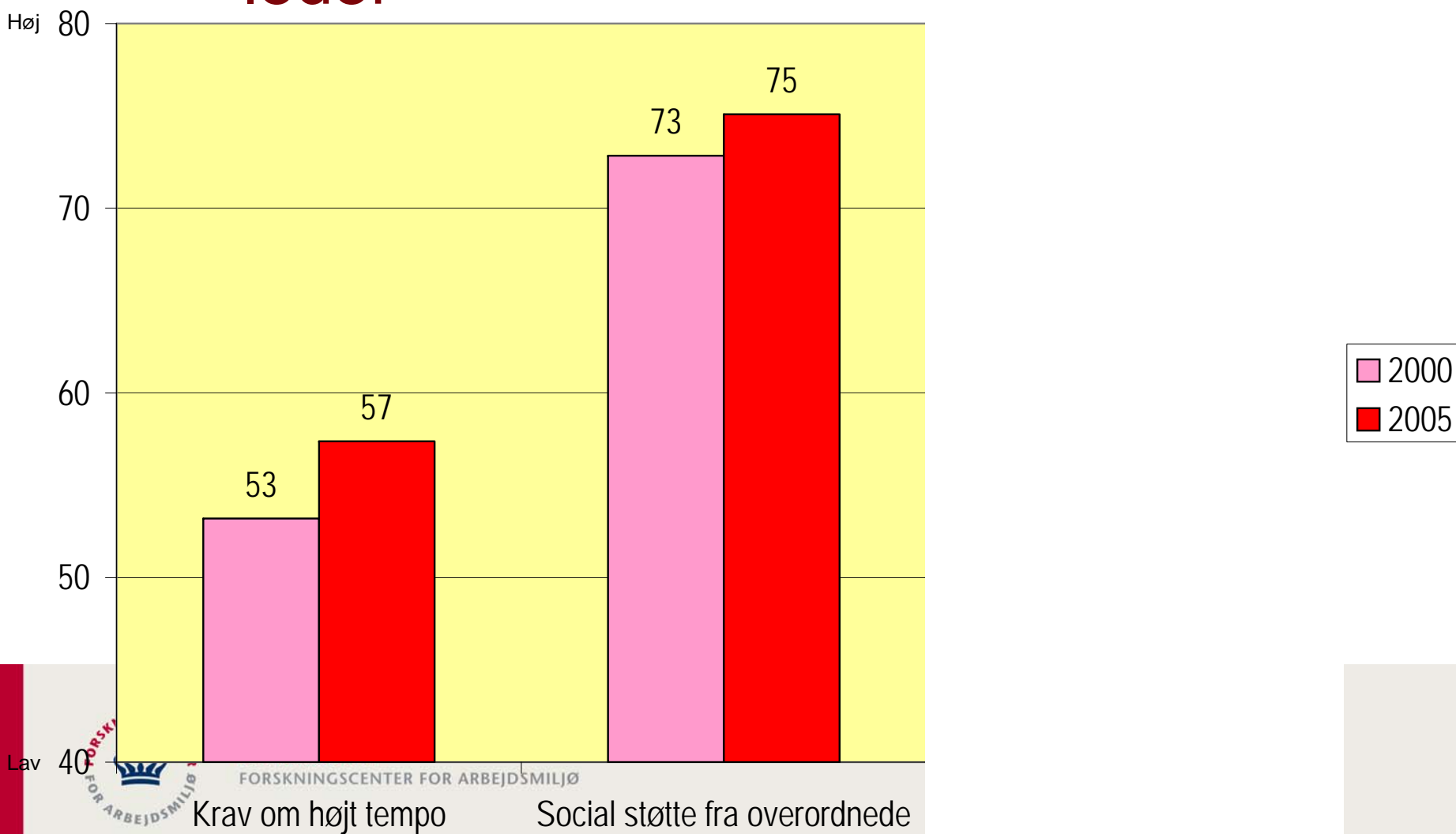
Andel i %

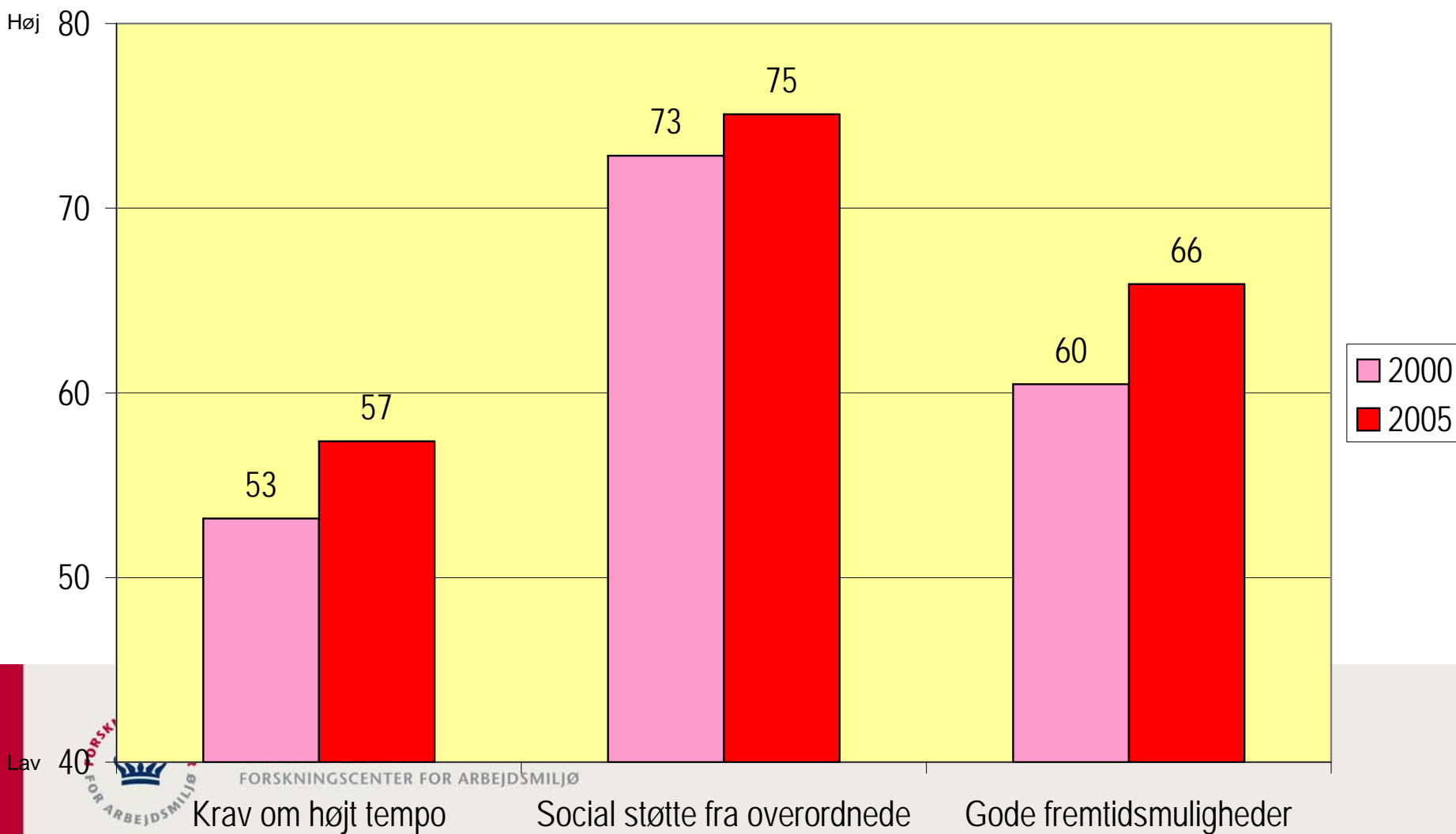
Øget tempo

Øget tempo, - støtte fra nærmeste leder

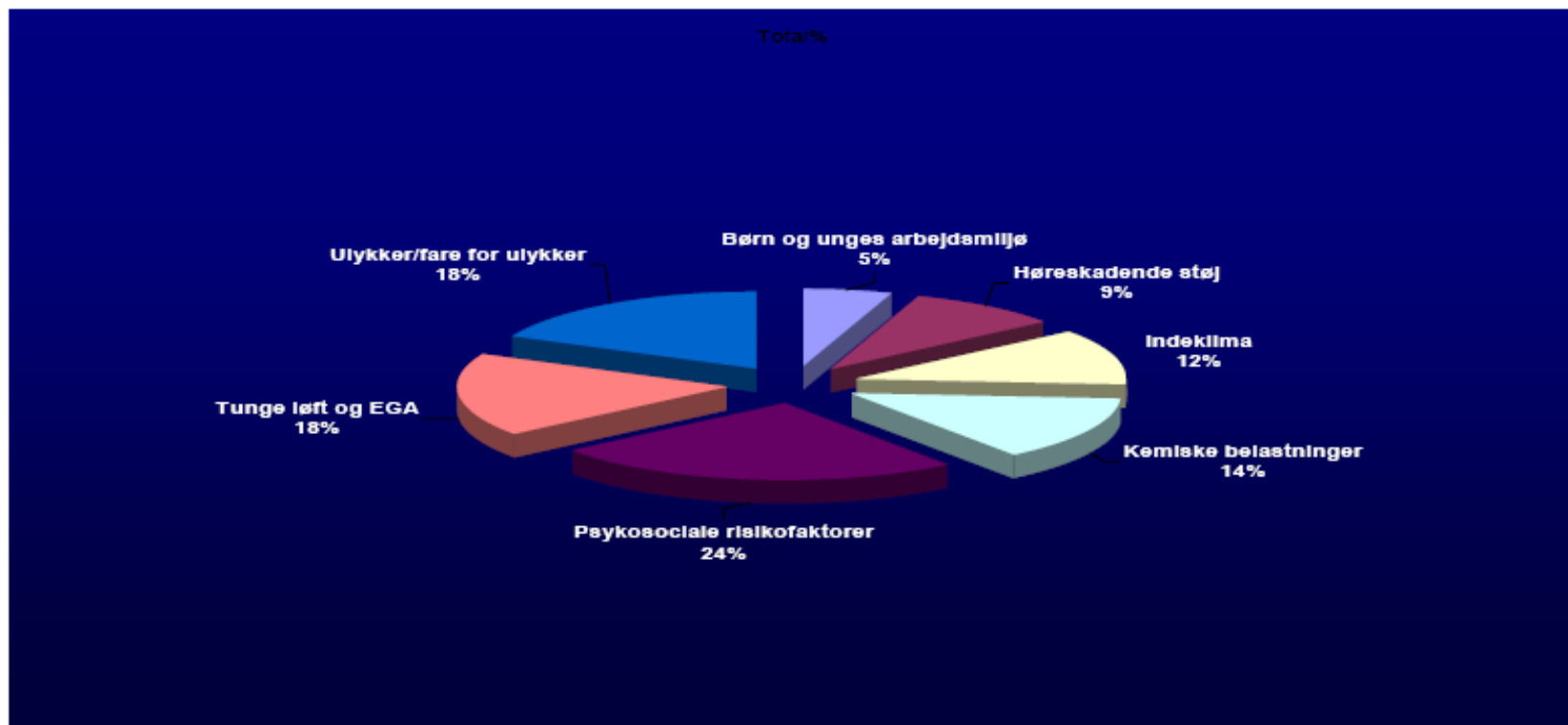

Øget tempo, - støtte fra nærmeste leder og fremtidsmuligheder i jobbet

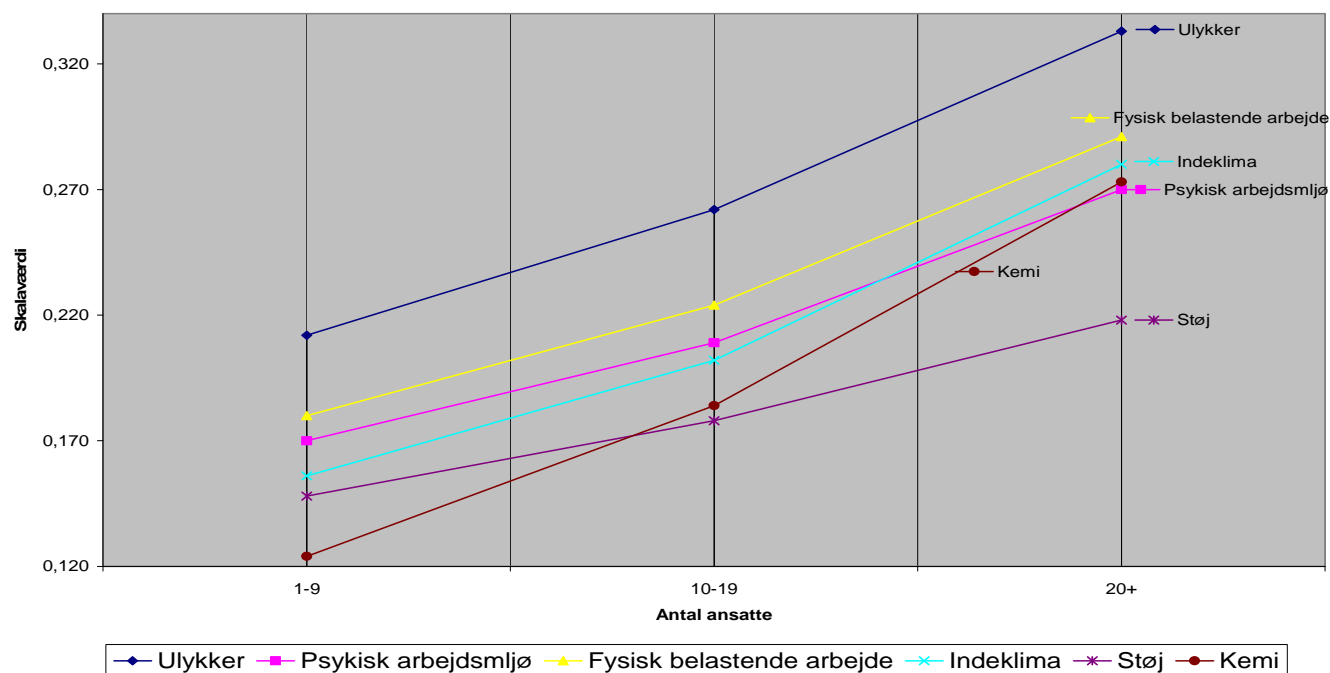

Arbejdsmiljøprofessionelles aktiviteter

- Arbejdsmiljørådgivere inkl. konsulentfirmaer
- Forskningsinstitutioner inkl. arbejdsmedicinske klinikker mv.
- Interesseorganisationer inklusiv branchearbejdsmiljøråd (BAR)

Overvågning af virksomhedernes forebyggende arbejdsmiljøarbejde

Kobling af spørgeskemaundersøgelser og administrative registre

- Detaljerede (selvrapporterede) eksponeringsoplysninger (spsk)
- Job Eksponerings Matriser (JEM) (spsk.)
- Hyppige opfølgninger mht effektmål (registre)

Ulemper

- Kræver kobling af personidentificerbare data (sikkerhedsforanstaltninger)

Fysisk arbejdsmiljø, (upubliceret) Kontrolleret for psykisk arbejdsmiljø

Kobling af to administrative registre

Formodede konsekvenser af arbejdsulykke (upublicerede data)

- Oplysninger om arbejdsulykker i 2005 fra AT
- Kun de arbejdsulykker, der var blevet registeret i løbet af ét år siden ulykkesdatoen, blev inkluderet.
- I alt blev der identificeret 39.285 arbejdsulykker i 2005
- Oplysninger om sygedagpengesager stammer fra DREAM
- I DREAM findes der ikke nogen oplysning om årsager til sygefravær.
- I analysen betragtes et sygefraværs som en konsekvens af en arbejdsulykke, hvis fraværet påbegyndte i den samme uge eller ugen efter en arbejdsulykke

Konklusion, ulykker

- Publiceres senest i næst overvågningsrapport, som Arbejdstilsynet er ansvarlig for

Forandringer nu og i fremtiden

- Globalisering med hård konkurrence
- Større krav til viden og uddannelse
- Hastig teknologisk udvikling
  - kommunikation og information
  - bioteknologi
  - nanoteknologi
- Flere job i service- og plejesektoren
- Flere ældre i og uden for arbejdsstyrken
- Flere danskere med anden etnisk baggrund i arbejdsstyrken